

Drótos László – Kőrös Kata – Somogyi Tamás

Adattármustra. Közgazdaság, üzlet

A sorozat egyes számaiban független szakértők értékelik a magyar nyelvű internet könyvtári szempontból fontos tartalomszolgáltatásait megadott szempontok szerint; ez alkalommal gazdaságtudományi és üzleti információforrásokat. A bírálatok a használók számára fontos kezelőfelülettel, keresőrendszerrel, tartalommal és metaadatokkal foglalkoznak. Az értékelések egyrészt segítséget nyújtanak a rendszerek minél eredményesebb használatához, másrészt felhívják a fejlesztők és karbantartók figyelmét a szolgáltatás hiányosságaira, a jövőbeli minőségi javítások érdekében.

Tenders Electronic Daily (TED)

Honlap: <http://ted.europa.eu>
E-mail: ted@publications.europa.eu
Fenntartó: Office for Official Publications of the European Communities
Értékelés dátuma: 2008. január 10.
Értékelő: Drótos László

Általános értékelés

A TED adatbázisa az Európai Unió Hivatalos Lapjának „S” jelű mellékletében közölt közbeszerzési ajánlatokat tartalmazza, méghozzá napi frissességgel és 23 nyelven – köztük természetesen most már magyarul is. Az aktuális tendereken kívül az elmúlt öt évre visszamenően is kereshető az „S” sorozat anyaga, mely 1998 óta kizárólag elektronikus formában – a hetente kétszer kiadott CD-ROM-on, illetve az internetes TED-honlapon – jelenik meg. (A CD-ROM kiadásból átjárás van a naprakész online változatra is.) Az adattár használata ingyenes, de ha az archívumban is szeretnénk keresni, illetve ha a beállítási, mentési és témafigyelési funkciókat is használni akarjuk, akkor érdemes regisztrálni magunkat – ez sem kerül semmibe. Csak bizonyos értékhatár fölött kell közzétenni az EU egész területén az ajánlatkéréseket; ezek táblázata a TED súgójában megtalálható, és a menüsorból elérhető az eNotices oldal is, ahol ezek az felhívások online is elkészíthetők és elküldhetők, valamint a SIMAP honlap: az európai közbeszerzéssel kapcsolatos tudnivalók, jogszabályok, szótárak és kódtárak gyűjtőhelye. A TED pedig gyakorlatilag mindent tud, amit egy internetes adattár ma tudhat: négyféle, különböző szintű keresőülap a kezdők, haladók és a profi használók

számára; ugyancsak négyféle böngészési lehetőség; statisztikakészítés és Excel-export; személyre szabható beállítások; nyomtatási nézet; találatok és keresések mentése; témafigyelés és RSS hírcsatorna; menet közben is átállítható kezelőnyelv; pozíciójelző navigációs sor és honlaptérkép; részletes, értelmes és helyzetérzékeny súgó és „Gyakran Ismételt Kérdések” stb. – egyszóval csupa olyan dolog, amelyeket az Adattármustra sorozat értékeléseiben hiányolni szoktunk.

A tesztelés során csak kisebb kellemetlenségeket okozó hibákat sikerült találni:

1. Bár a kezdőlap akár egy 800x600-as böngészőablakban is tökéletesen megjelenik, az úrlapok és a találati listák hajlamosak szétesni vagy egymásra íródni, néha még 1024 képpont széles felbontásnál is. Erre a technikai feltételre a nyitóoldalon vagy a súgóban nem hívják fel a figyelmet.
2. Egyes gombok és menüpontok olyan új ablakokat nyitnak meg, amelyekről hiányzik a menü- illetve az ikonsor, vagy pedig a gördítősáv, megnehezítve ezzel a gyakorlatlanabb internetezőknek a nyomtatást, a mentést vagy a navigálást.
3. A súgó bár jó, de már eléggé elavult, még a régebbi felület használatát magyarázza, ráadásul a magyar fordításban sok gépelési hiba van.

Összefoglalva: A TED 2007 végén megújult kezelőfelülete és szolgáltatásai mintaszerűen profeszionálisak, így azoknak is érdemes kipróbálniuk, akik amúgy nem érdeklődnek az üzleti ajánlatok iránt, vagy nem írnak ki olyan nagy értékű közbeszerzési felhívásokat, amelyeket a „HL S”-ben is meg kell jelentetni, hanem csak webalapú tartal-

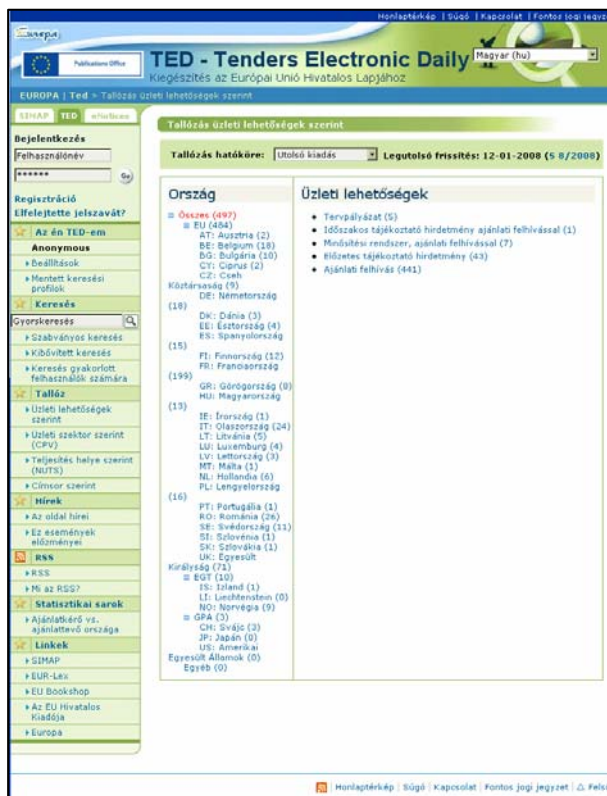
lomszolgáltatásokat terveznek vagy átterveznek, mert sokat lehet belőle tanulni.

Részletes értékelés

Felület, használhatóság, segítség

- A *ted.europa.eu* címen levő nyitóképernyőn az EU-s honlapokon megszokott nyelvválasztó menü fogad, valamint néhány logó, melyek az Európai Unió központi portáljára, valamint a TED-et előállító kiadóhivatal honlapjára és két másik szolgáltatására: a SIMAP és az *EUR-Lex* oldalára visznek tovább. A „TED” rövidítés feloldása (*Tenders Electronic Daily*) itt csak az egyik logó apró betűs feliratában jelenik meg; sem a nyitólapra, sem a <title> sorba nem írták ki, így az ide tévedő laikusok nem tudják, mi ez az oldal, mert a „Kiegészítés az Európai Unió Hivatalos Lapjához” felirat számukra semmit nem mond. Persze a szolgáltatás célcsoportjának ez nem okoz gondot: a TED talán a második legismertebb uniós adatbázis a joganyagokat tartalmazó *EUR-Lex* után.
- A nyelv kiválasztása után megjelenő tulajdonképpeni kezdőlap szerencsére már sokkal barátságosabb és informatívabb (1. ábra). A harmonikus színvilágú, logikus elrendezésű oldal még egy 800x600-as képernyőn is elfér. A sűgőben legalább Internet Explorer 5.0, Netscape 7.0 vagy Firefox 1.0 böngészőket javasolnak, de a tesztek szerint a legújabb *Opera* és *Maxthon* alatt sincs vele komoly gond. Viszont a cookie-elfogadást és a JavaScriptet engedélyezni kell; ehhez részletes tanácsokat kapnak a sűgőben az ajánlott böngészők használói. A technikai tudnivalókhöz tartozik még az is, hogy a rendszerben session-kezelés van: 23 percnyi inaktivitás után kidobja a felhasználót, akinek ezután a kezdőlapról újra be kell lépnie, ha még használni akarja az adatbázist, különben mindenféle hibajelenségek lépnek fel.
- A kezdőlap – nagyon helyesen – rögtön az új ajánlatokkal és az országok, illetve üzleti lehetőségek szerinti böngészéssel nyit. Balra pedig megtaláljuk a valamennyi funkciót tartalmazó menüsört, élén a bejelentkezési lehetőséggel és a személyes beállításokkal. A kereső menüponthoz kicsit jobban kiemelhetnék volna vizuálisan, mert beleolvadnak a kínálatba, de amúgy jó példa arra, hogy lehet egy egyszerű szöveges menü is esztétikus, nem szükségesek hozzá animált flashgombok. Az oldal tetején és alján a kötelező elemeket találjuk: honlaptérkép, sűgő, levélcím, jogi nyilatkozat. A fejlécképen itt már jól láthatóan kiírták a TED teljes nevét, alatta pedig

folyamatosan követhetjük egy navigációs sorban, hogy hol járunk éppen az amúgy nem túl mély oldalon. Jó lett volna még helyet találni a kezdőlapra egy néhány mondatos ismertetőnek arról, hogy mi is van ebben az adatbázisban, mert a sűgő bevezetőjében levő részletes bemutatáshoz két „jól célzott” kattintással lehet csak eljutni, vagyis az nem elég szembeütő.

1. ábra A TED magyar kezdőlapja

- A sűgő 123 fejezetcimből álló tartalomjegyzéke amúgy is riasztó lehet a kezdőknek, viszont kétségtelenül nagyon alapos, szakszerű és magyarra is jól lefordított szöveg; nem az „álsűgők” típusához tartozik, hanem valódi segítséget ad. Utolsó módosításának dátumát sajnos nem tüntették fel, de a benne elhelyezett oldalképek alapján 2006 végén nyúltak hozzá utoljára, így már megérett egy újabb frissítésre, mert azóta az oldal elrendezése és néhány funkció működése is megváltozott. A honlap képernyőfotóján az egyes területek beszámozása, és azután ezek rövid szöveges bemutatása mindenesetre jó ötlet: a kép és a szöveg együtt gyorsan eligazítja a kezdőket, hogy mit merre találnak. A sűgő egy fejezetekre és alfejezetekre osztott kézikönyvként folyamatosan is végiglapozható, de tele van hiperhivatkozásokkal is, így a rendszer használó-

ja az érdeklődésének megfelelő sorrendben is kattintgathat benne. A tanulási folyamatot mintapéldák, képernyőrészletek és a megfelelő nyomógombok képei segítik, utóbbiak sajnos még a régi külalakot tükrözik, úgyhogy jelenleg nem sok segítséget nyújtanak. Az ugyancsak itt található, mindössze 11 „Gyakori kérdés” közül csak néhány tűnik valódi felhasználói kérdésnek, és a rájuk adott válaszokban kevés olyan új információ van, amely amúgy a kézikönyvben nem található meg. Mindenesetre a TED sűgője bizonyíték arra, hogy a segítségírás külön „tudomány” vagy legalábbis szakma, és lehet jó színvonalon is művelni. Sokkal rosszabb viszont maga a sűgő ablak, ahol a webmester több hibát is elkövetett: az, hogy nincs margója a sűgőoldalnak, és a grafikus fejléc lemaradt, csak esztétikai probléma. Az viszont, hogy az új ablakon nincs menüsor, komolyan megnehezíti az átlagos felhasználók munkáját, mert így sem nyomtatni, sem menteni nem tudnak, és ha egy külső ugrópontot követve továbbnavigálnak, bajban lesznek egy ilyen csökkentett képességű böngészőablakkal. Az is tervezési vagy programozási hiba, hogy a sűgő saját belső keresőjének beviteli mezője lemaradt az oldalról, pontosabban csak Firefoxban jelenik meg, így akik más böngészőt használnak, azok nem tudnak keresni a felhasználói kézikönyvben.

- Egy többnyelvű honlapnál mindig külön kihívás, hogy az egyes nyelvi verziók egyenértékűek és bármikor átválthatók legyenek. A TED-nél ez utóbbival nincs gond: mind a felhasználófelületen, mind a sűgőben bármikor lehet nyelvet váltani az oldal tetején levő menüvel, és a nyelv-váltás gyakorlatilag teljes, tehát kiterjed a menükre, a rendszer üzeneteire, a megjelenített adatokra és dokumentumokra is. De néhol – például mindjárt a bejelentkezéshez szükséges „Go” ikon, vagy a kereséskor megjelenő, valóban fontos „Important notice: Please login to be able to search in the TED archive!” üzenetnél – maradtak még lefordítanivalók; és a tesztelés során is sikerült néhányszor visszatévedni az eredeti angol felületre. Ami a magyar fordítás szakszerűségét és nyelvhelyességét illeti, az is rendben van, nincs viszont rendben, hogy a sűgő hemzseg a – másolások miatt ráadásul többször visszatérő – gépelési hibáktól, például: *megnyíllil, sátusz, kereséséj, profi*. Nemcsak az uniós, hanem a hivatalos magyar honlapok miatt is időszerű lenne egy olyan EU-direktíva, amely előírja, hogy a közintézmények csak helyesírás-ellenőrről átfuttatott szöveget tehetnek ki az webre – ez legalább tényleg hasznos előírás

volna a rengeteg bürokrácianövelő szabály között.

- Az akadálymentesített felület viszont elvben előírás, vagy legalábbis erősen ajánlott. A TED ennek nem felel meg, de mentségül felhozható, hogy ez nem is a nagyközönségnek készül, így ez a hiányosság valószínűleg nem okoz gondot.
- A felhasználói visszajelzésekre egy e-mail cím szolgál, weblapról nem lehet üzenetet küldeni a rendszer működtetőjének. Az azért tulajdonképpen okos megoldás, hogy a Kapcsolat feliratra kattintva a levelezőprogram tárgy/subject sorába beíródik annak az oldalnak a címe is, ahonnan a levelet küldtük, feltételezve, hogy az oldal ezen részével kapcsolatban akadt kérdezni- vagy megjegyezni valónk. Ha webes üzenetküldés, illetve vendégkönyv vagy fórum nincs is, van viszont mintaszerűen megvalósított (és elmagyarázott) RSS hírcsatorna és hírlevél; ráadásul, ha regisztráltuk magunkat, akkor mindkettőt személyre szabhatjuk, így csak az általunk elmentett keresési profiloknak megfelelő tenderkiírásokról értesülünk.

Kereső funkciók, találatok

- A TED többféle keresési és tallózási lehetőséget kínál. Utóbbiak egy része valójában szintén keresés, csak egy-egy böngészhető, kinyitogatható listából, az üzleti és országkódok ismerete nélkül válogathatjuk ki a minket érdeklő tételeket, amelyek egy kis ablakban gyűlnek, és a válogatás befejezése után egy gombnyomásra átadódnak a keresőnek. Ilyen böngészhető listák az ajánlatok típusa és az üzleti szektor, valamint az ajánlattevő ország, illetve a megvalósítás helye szerint kérhetők. A hatókörük szűkíthető a Hivatalos Lap legújabb – vagyis általában aznapi – kiadására, vagy az utolsó öt kiadásra, továbbá (regisztrálás után) valamennyi még érvényben levő ajánlatra.
- A keresési funkciókkal a regisztrált felhasználók lezárt tendereket is meg tudnak találni öt évre visszamenően. Ez főleg statisztikakészítési és piackutatási szempontból lehet hasznos. A TED négyféle keresési lehetőséget kínál, az egyszerűtől a profi szakembereknek készült parancsmódú keresőig. A kezdőlapról elérhető egymező gyorskereső az utolsó vagy az érvényes ajánlatok teljes szövegét nézi át, bejelentkezett felhasználóknak a személyes beállításokban eltárolt opciókat is figyelembe véve. A keresés kiterjed mind a 23-féle nyelvi verzióra(!) és a különböző kódokra, illetve a kódok feloldására is, így csak olyankor érdemes használni, ha valami speciálisat keresünk, mert különben túl sok ha-

mis találat lesz. A logikai AND, OR és NOT műveletek használhatók, ezek feldolgozási sorrendje zárójelezéssel módosítható. Ugyancsak működnek a szokásos * és ? karakterek a szavak csonkolására, vagy egyes betűk helyettesítésére; több szóból álló kifejezéseket pedig idézőjelek között kell beírni (kis szépséghiba, hogy ilyenkor ezek a találati lista tetején HTML-kódolással íródnak vissza, pl.: "könyvtári könyv"). A szavakat ékezhelyesen kell beírni, a speciális (pl. nem magyar) karakterek beviteléhez nincs virtuális billentyűzet, és erre nem ad tanácsot a súgó sem, pedig ez egy nemzetközi adatbázisnál fontos kérdés.

- A menüben „szabványos”-nak, a súgóban pedig „normál”-nak nevezett keresőúrlap (2. ábra) már valamivel több finomítási lehetőséget kínál: az azonosítója alapján kikereshetjük a Hivatalos Lap „S” sorozatának bármelyik számát, összetettebb kérdéseket állíthatunk össze az országok, szerződés- és eljárástípusok, illetve termékcsoportok alapján, és itt is van lehetőség teljes szövegű keresésre, amit AND illetve OR kapcsolatba hozhatunk a többi szemponttal (utóbbinak itt nem sok értelmét látom). A kódolt vagy kötött szótárakat használó mezők mellett mindig van egy + jel ikon, amivel egy kis ablakban válogathatunk a szótárakból, és egy célkeresztet mutató ikon is, ezzel a talányos lebegő súgóval: „Találat”. Ez valójában arra szolgál, hogy ha beírjuk a keresett szó elejét, akkor rákattintva csak az így kezdődő tételek jelennek meg az adott szótárból. A „Keresés indítása” gomb mellett van egy zavaróan közeli és hasonló kinézetű „Megszakítás” gomb is, ezzel egy véletlenül elküldött keresést vonhatunk vissza, vagy egy rosszul kitöltött űrlapot állíthatunk vissza a korábbi állapotba. Az űrlap tényleges törlésére a felső ikonsorban, a keresőkérdés mentésére, betöltésére és nyomtatására szolgáló gombok mellett levő radírikon szolgál.
- A „kibővített keresés” űrlapja hasonló szerkezetű, de még több mezőt tesz kereshetővé, köztük különböző dátumokat (pl. a meghirdetett munkák határidejét). Ezekhez ügyes dátumválasztó segédablak tartozik, amellyel intervallumok is beállíthatók. Ugyancsak nagy segítség, hogy a beviteli mezők egy részénél halványzürke mintapéldák is vannak, ezzel is segítve a használót a helyes szintaxis-megválasztásban. Mindenesetre ez az űrlap már kellően bonyolult ahhoz, hogy előtte érdemes legyen a súgó vonatkozó fejezeit gondosan átolvasni. Szerencsére, ha már egyszer sikerült egy jó keresőprofil összeállítanunk, akkor azt eltárolhatjuk, és bármikor vissza-

tölthetjük. (Alapesetben 5 féle keresést lehet elmenteni, regisztrálás után ez a szám 15-re nő.) A profilok később is módosíthatók, de a tesztelés során előfordult, hogy az erre szolgáló ikonra kattintva egy *UnknownTemplate* hibaüzenet jött, igaz néhány jó tanáccsal együtt, amelyek a súgóhoz, illetve ha az nem segít, akkor a Kiadói-hivatalhoz irányítottak.

2. ábra A „szabványos kereső” űrlapja

- A „Keresés gyakorlott felhasználók számára” űrlap csak egyetlen beviteli mezőt tartalmaz: ide a nemzetközileg szabványos Common Command Language (CCL = közös parancsnyelv) utasításai írhatók. A használható parancsokról és a mezőnevekről a súgó tájékoztat, részletes példákkal együtt. A CCL-t ismerő szakemberek így olyan adatmezőkre is meg tudnak adni keresőfeltételeket, amelyek a többi űrlapon nem jelennek meg. Ugyancsak így lehet a ki nem töltött adatmezőkre is keresni, ami statisztika készítésénél lehet hasznos. (Sok adatbázisnál a kereső csak a kitöltött mezőket vizsgálja, és ha valamelyik rekordban hiányzik az illető adat, azt sehogyan nem jelzi, ezért egészen félrevezető átlagok jöhetnek ki, ha valaki úgy próbál arányokat számolni, hogy a találatok számát osztja el az adatbázisban levő összes rekord számával.)
- Egyszerűbb, kétdimenziós táblázatok egyébként magával a TED-del is előállíthatók, ehhez csak ki kell pipálni a „Statisztikai mód” opciót bármelyik keresőúrlapon, és ezután a találati lista helyett két lenyitható menü jelenik meg, melyekkel beállíthatjuk, hogy milyen adat legyen a függőleges és a vízszintes tengelyen, majd a „Frissítés” gombra kattintva kirajzolódik a táblázat (3. ábra). Ez nyomtatási nézetben megjelenítve ki is nyomtatható, vagy ha szeretnénk a külalakján szépíteni, illetve további számításokat végezni rajta,

akkor szabványos CSV adatsere-formátumon keresztül Excel-be is átvehető az „Export” menüponttal.

3. ábra A 2007-es év országok szerinti statisztikája

4. ábra A találati lista eleje

- A találati lista (4. ábra) gyorsan megjelenik, és majdnem mindent tud, ami egy találati listától elvárható. Egyrészt – akár regisztrálás nélkül is – személyre szabható: oldalankénti találatok számának beállítása (10 és 100 között), kódok feloldása, a listában megjelenő adatmezők megválasztása, keresőkérdés megjelenítése a találati lista felett stb. Másrészt a lista kényelmesen lapozható, be van sorszámozva, két irányba rendezhető bármelyik oszlop szerint, a kurzor alatti

tétel szint vált, hogy jobban látszódnak az összetartozó adatok, és egyszerre több tétel is kipipálható a nyomtatáshoz vagy az eltároláshoz. Ezek evidens apróságoknak tűnnek, mégis sok más adatbázisnál bosszantóan hiányzik egyik-másik funkció. Itt egyedül egy olyan gomb kellene még, amivel a lista összes eleme egyszerre kijelölhető, mert előfordulhat, hogy egyszerűbb néhány nem releváns tételt kivenni a listából, mint az érdekeseket egyenként kipipálni. Mind a kiválasztott tenderek részletes adatai (egyszerre legfeljebb 50 tétel), mind pedig a rövid lista önmagában – vagyis a kezelőfelület többi eleme nélkül – is kinyomtatható; utóbbival csak annyira gond van, hogy a „Nyomtatóbarát változat” feliratra kattintva ezúttal egy gördítősáv nélküli új ablak nyílik, így nem lehet végignézni, hogy mit is fogunk pontosan kinyomtatni

5. ábra Egy tenderkiírás szövege

Részletes nézetben egyszerre csak egy dokumentum nézhető meg, a listában a címére kattintva. Ez a dokumentumoldal is több lehetőséget kínál (5. ábra). Alapesetben az aktuálisan beállított nyelven jelenik meg a közbeszerzési ajánlat rövidített szövege, de egy füffel átválthatunk az eredeti nyelvű felhívásra is, további kattintható fülekkel pedig megnézhetjük a dokumentum katalógusadatait, illetve – ha vannak – az egyéb, kapcsolódó dokumentumokat is (pl. a tenderkiírást megelőző előzetes hirdetményt). A ki nem töltött mezők megjelenítése ki/be kapcsolható. Természetesen itt is van nyomtatási nézet (szintén scrollbar nélküli ablakkal); továbbá a dokumentum áttehető PDF formátumba (korrekt magyar ékezetekkel); elküldhető e-mailben (valójá-

ban csak az URL címet küldi el, és a levélíró ablakban, illetve a levélben érdekesen keverednek a magyar és a litván(!) nyelvű feliratok); tehetünk rá könyvjelzőt (pontosabban egy kész hiperhivatkozást kapunk egy stabil URI azonosítóval, ami bemásolható egy HTML dokumentumba, de persze a kedvencek listájához is jó, csak ez így egy átlagos internetezőnek túl bonyolult feladat); és végül regisztrált felhasználóként el is tárolhatjuk a szerveren (legfeljebb 25 dokumentum őrizhető meg egyszerre, viszont külön bónuszként figyelmeztető levelet is kérhetünk bármelyikről – pl. a tender lejáratí határideje előtt néhány nappal).

Tartalom, minőség

- A súgóban levő tájékoztató szerint a TED-ben megjelenő tendereket ajánlatkérő kormányok, helyi vagy regionális hatóságok, közjogi intézmények, illetve az általuk alkotott társaságok teszik közzé. Különböző EU-irányelvek és nemzetközi szerződések határozzák meg, hogy melyek azok a területek (pl. építési, beruházási, közüzemi, árubeszerzési, szolgáltatási fejlesztések) és melyek azok az értékhatárok, amelyeknél közzé kell tenni a tenderfelhívást a Hivatalos Lapban. A legfontosabb tudnivalók a súgóban is olvashatók, a további részletek pedig a TED menüjéből is elérhető SIMAP honlapon található. A „Fontos jogi jegyzet” menüpont alatt található felelősségi nyilatkozat szerint a Kiadóhivatal mindent megtesz az adatok helyességének biztosításáért, a jelzett hibákat igyekeznek kijavítani, de ugyanakkor nem vállalnak felelősséget a tendereket kiírók által elkövetett adatbeviteli vagy egyéb hibákért és hiányokért. Miután a közbeszerzési ajánlatok rendkívül sok forrásból és sokféle nyelven érkeznek, az eNotices online űrlapszolgáltatás szigorú szabályai ellenére sem garantálható, hogy mindig minden fontos adatmező ki van töltve, és helyesen van kitöltve. Mindenesetre ebben a műfajban valószínűleg a Tenders Electronic Daily a leghitelesebb és legjobban szerkesztett európai információforrás. (A TED adatbázis egyes részhalmozait egyébként – licencszerződés keretében – mások is szolgáltatják.)
- Az utolsó frissítés időpontja jól látható helyen megjelenik a kezdőlapban, ez általában az aznapi dátum. Nincs viszont feltüntetve, hogy az adatbázisban, illetve egyes részeiben (az archívumot a gyorsabb válaszüők érdekében nemrég két részre osztották) hány rekord van, pedig ez is

hasznos adat a keresés tervezésekor, illetve statisztikák készítéséhez. A súgó csak annyit árul el, hogy naponta több mint ezer ajánlat jelenik meg. Szerencsére, ha rájövünk, hogy mindössze a keresendő részhalmozat beállítva, a keresőürlap üresen is elküldhető, akkor kiderülnek a méretek: eszerint ezen értékelés írásának időpontjában közel 65 ezer érvényes ajánlatot tartalmazott az adattár, az archívumban pedig összesen 1 millió 280 ezer tétel volt – kiváló terep az üzleti adattányászoknak. Ilyen nagy találati halmazoknál egyébként a rendszer korrekt módon figyelmeztet, és megkérdezi, hogy tényleg kérjük-e a találatok listázását.

Metaadatok

- Minden dokumentumnak van részletes adatlapja, ez az „Adat” feliratú fülre kattintva nézhető meg (6. ábra).

Aktuális nyelv	Eredeti nyelv	Adat
TI	Cím	F-Quimper: Könyvtári bútor
ND	Dokumentum száma	291656-2007
PD	Közzététel dátuma	20071213
DJ	HL S	240
TW	Hely	Quimper
AU	Szerződéskötő hatóság megnevezése	Quimper Communauté
HL	Eredeti nyelv	FR
HD	Címsor	2180 - Európai Közösségek - Árubeszerzésre irányuló szerződések - Szerződés odaítélése
CY	Ország	FR
AA	Ajánlatkérő típusa	3 - Helyi hatóságok
DS	Elküldött dokumentum	20071210
DR	Beérkezett dokumentum	20071211
NC	Szerződés	2 - Árubeszerzésre irányuló szerződés
PR	Eljárás	7 - Szerződés odaítélése
TD	Dokumentum	7 - Szerződés odaítélése
RP	Rendelet	5 - Európai Közösségek a GPA-országok részvételével
TY	Ajánlat típusa	9 - Nem alkalmazható
AC	Elbírálási szempontok	2 - Az összességében legelőnyösebb ajánlat
PC	CPV-kód	36145000 - Könyvtári bútor
OC	Eredeti CPV-kód	36145000 - Könyvtári bútor
RC	NUTS-kód	FR522
IA	Internetcím (URL)	marches-publics@quimper-communaute.fr

6. ábra Az 5. ábra tételének adatlapja

- Géppel olvasható egyedi metaadatokra nem sikerült bukkanni a dokumentumok részletes weboldalán. Viszont PDF-be mentésnél legalább a Title és az Author mező ki van töltve, igaz, az előbbinél csak az ajánlat azonosító kódja, utóbbinál pedig a *Publication Office* szerepel.
- Magának a TED honlapnak a fejlécében azért vannak metaadatok (a keresőrendszereket vonzó kulcsszavak angol és francia nyelven is), és az egyes aloldalakon is legalább a <title> sor helyesen ki van töltve, méghozzá a beállított kezelnyelven.

A Budapesti Corvinus Egyetem Központi Könyvtárának archívumai

Honlap: <http://phd.lib.uni-corvinus.hu>
 (Doktori disszertációk archívuma)
<http://szd.lib.uni-corvinus.hu> (Szakdolgozatok archívuma)
<http://edok.lib.uni-corvinus.hu>
 (Vállalatgazdaságtan Intézet archívuma)
E-mail: webmester-lib@uni-corvinus.hu
Fenntartó: Budapesti Corvinus Egyetem Központi Könyvtára
Értékelés dátuma: 2008. január 9.
Értékelő: Kőrös Kata

Általános értékelés

A Budapesti Corvinus Egyetem Központi Könyvtárának sokféle szolgáltatást kínáló oldaláról (<http://www.lib.uni-corvinus.hu>), az E-források menüpont segítségével juthatunk többek között a könyvtár saját fejlesztésű archívumaihoz. Ezek az egyetem profiljából fakadóan elsősorban a közgazdaságtudomány kérdéseivel foglalkozó dokumentumgyűjtemények.

A Szakdolgozatok archívuma az egyetemen megvédett szakdolgozatokból nyújt ízelítőt, elsősorban abból a célból, hogy módszertani segítséget adjon a dolgozatírásra készülő hallgatóknak. A *Doktori disszertációk archívumában* (7. ábra) az itt védett PhD-értekezésekhez férhetünk hozzá, a *Vállalatgazdaságtan Intézet archívumában* pedig az intézet folyamatosan bővülő műhelytanulmány-sorozatát tekinthetjük meg.

Mindhárom archívum a GNU licenccel alapú szabad forráskódú EPRINTS szoftverre épül. Az EPRINTS egy, az angliai egyetemek könyvtárainak szövetsége által javasolt, szabadon letölthető és terjeszthető, széles körben elterjedt alkalmazás, amelyet publikációk archiválására és kezelésére fejlesztettek, és fejlesztenek még most is folyamatosan Angliában, a *Southamptoni Egyetemen*. A dokumentumkezelő-rendszer lehetővé teszi, hogy az archívum szerzői maguk töltsék fel a dokumentumokat és a hozzájuk tartozó bibliográfiai adatokat. Mivel a szoftver támogatja az *Open Archives Initiative Protocol for Metadata Harvesting 2.0*

szabványát, az így tárolt publikációk rövid idő alatt a tudományos kommunikáció részévé válhatnak.

Az archívumok mellett OAI szerver működik, amely lekérdezésre XML formátumban szolgáltatja a metaadatokat. A szerver megléte kiemelt jelentőségű; a hazai adattárak között még kevés helyen található szabványos metaadat-szolgáltatást, ami pedig sokféle együttműködés alapjává válhatna.

7. ábra A Doktori disszertációk archívum nyitóoldala

A tesztelés alapján a következő területek fejlesztése javasolható:

1. A Központi Könyvtár főoldala nem akadálymentes, egyszerű karakteres böngészővel (pl.: lynx) a főmenü sor megjelenítése nem megoldható, így az archívumokat nem lehet megközelíteni, csak a pontos URL-jük megadásával. A felület nyelvének megváltoztatása is gondot okozhat ilyen böngészőnél.
2. Bár a három adattár ugyanarra a szoftverre épül, és gyűjtőkörük tematikai szempontból tekintve igen hasonló, oldalaiukon nem találunk utalást egymásra, nincs közöttük kapcsolat, és nem kínálnak fel lehetőséget a keresőkérdések importálására. Egy ilyen funkció beépítésével, vagy akár közös keresőfelület kialakításával még hasznosabbá lehetne tenni a szolgáltatást.
3. A Szakdolgozat archívumban a dokumentumok teljes megjelenítése csak a könyvtár számítógépes hálózatán keresztül lehetséges. Hasznos volna, ha a teljes állomány elérhető lenne a nagyobb nyilvánosság számára is, akár valamilyen térítés ellenében.

4. Az archívumok angol és magyar nyelvű dokumentumokat tartalmaznak, még sincs lehetőség a találatok nyelv szerinti szűkítésére. A kulcsszavak és címek pedig csak a Vállalatgazdaságtan Intézet archívumában két nyelvűek minden esetben, máshol legfeljebb akkor, ha a dokumentum angol nyelvű. Ha már létezik angol felülete a keresőnek, jó volna, ha legalább ezek az adatok mindig két nyelven lennének elérhetők. Tovább növelné a releváns dokumentumok megtalálásának esélyét, ha az absztraktok szövegei is mindkét nyelven szerepelnének.
5. Mivel az archívumokat ugyanaz a könyvtár fejleszti, hasznos lenne, ha állományuk a könyvtári OPAC-on keresztül is elérhetővé válna. A disszertációk egy része ugyan elérhető közvetlenül a katalógusból elektronikus formában, de nem az archívumban, és nem is minden dokumentumhoz lehet így hozzáférni.
6. Ahhoz, hogy egy ilyen típusú digitális archívum a lehető legjobban hasznosítható legyen, lehetőleg minél több anyag és ismertség szükséges. A tartalom bővítésével, és a gyűjtemények létéről szélesebb körben való tájékoztatással elérhető lenne, hogy komoly szakmai adattárrá fejlődjenek az archívumok. Más egyetemek bevonásával, esetleg külön archívumokat építve a dolgozatokból, de közös keresőfelületet kialakítva, vagy egy közös szakterületi archívumot építve kihasználhatóvá válnának a szoftver kínálta lehetőségek.

Mindezeket figyelembe véve, úgy gondolom, a színvonalas és hatékony keresési funkciókkal ellátott dokumentumtárak hasznos információforrásként szolgálhatnak nemcsak az egyetem hallgatóinak, de mindazoknak, akik a szakterület kérdéseit kutatják.

Részletes értékelés

Felület, használhatóság, segítség

- A dokumentumtárak kezelőfelülete nagyon hasonló. Egyszerű, kevés grafikai elemet tartalmazó megjelenítés, jól használható, áttekinthető navigáció jellemző.
- A nyitólapról az összes lényeges funkció elérhető. A főmenü nyújtotta lehetőségeken kívül, közvetlenül juthatunk el innen az összetett kereséshez, és megtekinthetjük az elmúlt hét során feltöltött, legfrissebb állományt.
- A Budapesti Corvinus Egyetem Központi Könyvtárának logója az oldal állandó fejlécében található, és minden lap alján szerepel a *Kihez forduljak?* kérdés, melynek segítségével kapcsolat-

ba léphetünk az archívum műszaki karbantartóival. A szoftverre és az alkalmazott, támogatott technológiákra vonatkozó információkat a *Mi ez?* menüpont alatt találjuk.

- A kezelőfelület és a súgó angol és magyar nyelven is elérhető. Bár a nyelv megváltoztatásakor az általunk korábban látogatott oldalak az előző nyelven jelennek meg, a fejlesztők felhívják rá a figyelmünket, hogy a böngésző frissítés funkciójával térhetünk át a kívánt nyelvű változatra.
- A súgó részletes és közérthető útmutatást ad a rendszer használatához, de csak a keresőmezők típusait jellemzi, pedig elsőre nem egyértelmű például, hogy a keresés *tételre* kifejezése mit jelent pontosan. Keresési példákat nem tartalmaz, a dokumentumfeltöltéssel kapcsolatban viszont körültekintő leírást találunk.

Kereső funkciók, találatok

- Mindegyik adattárban háromféle keresőt találunk. A nyitólapon két funkció közül választhatunk. Kereshetünk tételre és teljes szövegre – vagyis a cím, kivonat, szerző/létrehozó és dátum mezőkben, vagy ezeken kívül a feltöltött dokumentumokban és a hozzájuk tartozó összes adatmezőben. Ekkor cím szerint rendezve azoknak a dokumentumoknak a listáját kapjuk meg, amelyek a kereső-kifejezés mindegyik elemét tartalmazzák, bármilyen sorrendben. Részletes leírás hiányában azonban félreérthető, hogy a tételre keresésnél a teljes név beírására a rendszer nem ad találatot, mert csak a vezetéknevekben keres, és a *vezetéknév, keresztnév* forma beírása sem oldja meg a problémát.
- Az egyszerű keresésnél a gyakrabban használt mezők értékeire lehet keresni. Az előző két keresési lehetőséget itt a szerző/létrehozó/szerkesztő és a dátum mezőkben való keresés egészíti ki. Az előbbiben már tudunk keresni a teljes névre. Ezeknél a mezőknél rövid tájékoztatást találunk a helyes kereső-kifejezések formátumáról. A felületen megadhatjuk, hogy az egyes mezőkbe írt kifejezések mindegyike vagy bármelyike szerepeljen a találatban, de kötött sorrend előírására nincs lehetőség.
- Az összetett keresésnél az űrlap még több lehetőséget kínál fel (8. ábra). A teljes szövegű keresés mellett a cím, szerző/létrehozó, kivonat, szerkesztő, dátum mezőkben itt külön-külön is kereshetünk. Módunkban áll továbbá kulcsszavakra, a tanszék nevére és a folyóirat/kiadvány címére szövegesen rákeresni. Listából választhatjuk ki a témakört, vagy a dokumentum típusát, és megadhatjuk, hogy az adott dokumentum re-

ferált-e, illetve milyen státusban van éppen (már megjelent, nyomdában van, elbírálásra vár, vagy kéziratban van).

8. ábra A Szakdolgozatok archívum összetett keresőjének űrlapja

- A felkínált lehetőségek közül azonban nem mindegyiknek van funkciója. A műhelytanulmányok ugyan minden esetben el vannak látva kulcsszavakkal, a szakdolgozatok viszont egyáltalán nem, a disszertációk pedig csak esetlegesen. Problémát jelent továbbá, hogy a kulcsszavak mezőbe írt kereső-kifejezést a rendszer nem tekinti csonkoltnak, csak pontos formára tudunk keresni: az *energia* keresésre nem kapjuk találatul az *energiatakarékosság*, vagy *energiatermelés* kulcsszavakat.
- Az egyszerű és összetett keresésnél előre kiválaszthatjuk a találati lista rendezését (9. ábra): dátum szerint növekvő vagy csökkenő, és cím vagy szerző szerint növekvő sorrendet. Egy oldalon maximum 100 találatot jelenít meg a rendszer, ezen a számon nem változtathatunk, és a rendezési paramétereket sem módosíthatjuk utólag, ami megnehezíti a tájékozódást. Egyetlen gombnyomással törölhetjük az űrlapot, vagy a találati listán belül újabb keresést indíthatunk. Ez utóbbi lehetőség kicsit félrevezető, ekkor egyszerűen az előző keresőkérdés megőrzésével térünk vissza az űrlapra, így ha egyszerű keresést végeztünk, a találatokon belül már teljes keresésre nincs módunk.

9. ábra Találati lista a Vállalatgazdaságtan Intézet archívumából

- A keresési történet és a találati listák nem menthetők el, nem tölthetők le semmilyen formátumban.
- A keresők ékezetek nélkül keresnek.
- A teljes szövegű keresésnél a keresőkifejezéseket a rendszer automatikusan csonkoltnak tekinti jobbról és balról. Egyik mezőben sincs lehetőség pontosan megadott kifejezésre keresni, ezért fordulhat elő, hogy a *politikai pár-*

tok kifejezésre keresve az a dokumentum is találat, amely a *politikai* és a *vízpartok* kifejezéseket tartalmazza. A speciális operátorok hiánya (csak a *mindegyik* vagy *bármelyik* opciók közül válasszhatunk) ellehetetleníti a finom keresést.

- A keresésen kívül tallózásra is van lehetőség. Mindhárom adattárban böngészhetünk a dokumentumok között év és témakör szerint; a szakdolgozatoknál tanszékek, a disszertációknál doktori iskolák, a műhelytanulmányoknál pedig sorozat alapján csoportosították még a dokumentumokat.
- A dokumentumok adatlapján minden adatmező fel van tüntetve (10. ábra). Cím, szerző, dátum, mű típusa, archiváló neve, archiválás ideje és témakör – ezek az adattípusok minden dokumentumnál szerepelnek, a kulcsszavak mező pedig az említett esetekben. A doktori disszertációknál az adatlap a témavezető nevről is tájékoztat.

Nyitólap In English Mit ez? Tallózás Keresés Jelentkezés Felhasználók Súgó	
A seed capital finanszírozás szerepe a kezdő, innovatív vállalkozások finanszírozása területén	
Rácz, András (2007) A seed capital finanszírozás szerepe a kezdő, innovatív vállalkozások finanszírozása területén. Doktori (PhD) értekezés, Budapesti Corvinus Egyetem, Gazdálkodástani Doktori Iskola.	
Teljes szöveg:	
	PDF - megtekintéséhez szükség van az Adobe Acrobat Reader vagy más PDF nézőre. 728 Kb
A mű típusa:	Értekezés/disszertáció (Doktori (PhD) értekezés)
Témavezető neve:	Szirmai Péter
Kulcsszavak:	befektetés, vállalatfinanszírozás
Témakör:	25 Pénzügy 26 Innováció, tudásgazdaság
Azonosító kód:	22
A mű archiválójaja:	Webmaster BCE NK
A feltöltés ideje:	25 június 2007
Archívum adminisztrátorok: rekord módosítása	

10. ábra Egy doktori disszertáció adatlapja

- A dokumentumokat PDF formátumban tekinthetjük meg, ami néha, a fájlok nagy mérete miatt, lassíthatja az információhoz való hozzájutást, az egyébként a kereséseket igen gyorsan végrehajtott rendszerben.

Tartalom, minőség

- A szakdolgozatok száma jelenleg 290, a disszertációké 248, a Vállalatgazdaságtan Intézet archívumában pedig 197 kutatási jelentést találunk. Arra vonatkozóan, hogy milyen szelektálási szempontok szerint kerülnek a dokumentumok a gyűjteményekbe, az oldal nem tartalmaz semmilyen információt. A viszonylag kevés számú do-

kumentum ellenére ígéretes vállalkozásnak tűnik a rendszer, hiszen állománya napról napra bővül, és a dinamikus fejlődésről RSS hírcsatornán keresztül is tájékozódhatunk.

- Az Eprints szoftver *önarchiváló rendszerként* lehetővé teszi, hogy a felhasználók regisztrációval a dokumentumok gyarapítóivá léphessenek elő. A disszertációk és a műhelytanulmányok gyűjteményéhez ingyenes regisztrációval lehet csatlakozni. A felhasználók így lehetőséget kapnak dokumentumok feltöltésére. Az anyagokat a feltöltéskor metaadatokkal láthatják el, majd az adattár szerkesztői elbírálják és gyűjteménybe vehetik a dokumentumot.
- A hírlevél-szolgáltatás csak regisztrált felhasználóként vehető igénybe; az általunk kiválasztott témakör újabb anyagairól tájékoztat napi, heti vagy havi rendszerességgel.
- A felhasználó a bejelentkezés után érthetetlen módon nem tud kijelentkezni. A rendszer ismeri saját hibáját, a felhasználóváltáshoz ezt a tanácsot adja: „Mivel nincs kilépés, kilépéshez felhasználónak írja be azt, hogy *senki*, és a jelszót hagyja üresen”.
- A dokumentumokat típusukból fakadóan (hiszen két archívumban már megvédett dolgozatok, a harmadikban szintén tudományos kutatás eredményei található) hiteles információforrásnak kell tekintenünk.
- A gyűjtemény jellegéből fakadóan sok olyan dokumentum lehet az állomány része, amelyek nyomtatott forrásban nem jelentek meg, a szakterület legfrissebb eredményeit tartalmazzák. Ezek a szakmunkák egy ilyen elektronikus archívumban sokkal jobban hasznosulnak.

Metaadatok, bibliográfiai információk

- A nagyobb keresőmotorok (Google, Yahoo, Altavista) az archívumok tartalmát indexelik.
- Az OAI Protocol for Metadata Harvesting 2.0-ás szabványa meglehetősen tág teret ad az adatgazdáknak a felhasználható metaadatsémák tekintetében. A 15 elemű Dublin Core metaadatséma minden esetben kötelező, de az adatgazda sokféleképpen bővítheti a sémákat. A vizsgált OAI-szerver csak a kötelező sémát támogatja, tehát a minimumot teljesíti. Ráadásul az elemkészletet nem mindig használja szabványosan. A dokumentumok elérési útvonalát (URL) nem a *forrásazonosító* (Identifier), hanem a *kapcsolat* (Relation) adattípusnál tünteti fel. Nagyobb problémát jelenthet, hogy a metaadatok leírásában nem megfelelően kódolt speciális karaktereket is használnak, ezért a

tesztelés során a szerver hibás XML választ adott.

- A hibák ellenére hangsúlyoznunk kell, hogy sok hazai adatszolgáltató számára iránymutató lehet, hogy az archívumban található dokumentumokat bőségesen ellátták metaadatokkal, és a fejlesztők *open access* elveket valósítanak meg.

CégTaláló

Honlap: <http://www.cegtalalo.hu>
E-mail: cegtalalo@cegtalalo.hu
Fenntartó: Voxinfo Informatikai Fejlesztő és Szolgáltató Kft.
Értékelés dátuma: 2008. január 10–12.
Értékelő: Somogyi Tamás

11. ábra A CégTaláló főoldala

Általános értékelés

A CégTaláló oldalain a Voxinfo Kft. szolgáltatásaként hiteles céginformációk érhetők el magyarországi társaságokról. Egyszerű, könnyen kezelhető keresőfelületen egy adott céget megkeresve rendelhető meg a vállalkozásról hozzáférhető dokumentumok:

cégkivonat, mérleg, cégmásolat, névjegy.

A Voxinfo Kft. céginformációs tevékenységéhez több doménnevet is regisztrált, így például a www.cegtalalo.hu oldallal szinte azonos honlapok találhatóak a cegjegyzek.com és a cegbirosag.com címen. Ezen kívül a cegtalalo.hu-tól eltérő külsejű oldalak is rendelkezésre állnak az ügyfelek számára: a cegfurkesz.hu, a melyikcegmtitsinal.hu és az adoszam.hu címeiken (11., 12. ábra).

12. ábra A www.cegbirosag.com honlap, amely szinte megegyezik a CégTaláló főoldalával

A keresés, illetve az alapinformációk ingyenesek, bárki számára hozzáférhetők, azonban a hitelesített dokumentumok, vagy a letölthető, de nem hitelesített változataik már díjkötelesek.

A CégTaláló alapszolgáltatása négy egyszerű lépésben vehető igénybe: cégkeresés – dokumentum kiválasztása – fizetés – dokumentum letöltése.

A VoxInfo Kft. szolgáltatásainak széttagolása ennyi honlapra szerintem felesleges. Az egyszerűség, a könnyen kezelhetőség megtartható úgy is, hogy nem kell több, néha eltérő külsejű honlap között ugrálni. Egyetlen címen, felhasználóbarát keresőfelülettel is elérhetnék a használók a céginformációkat, felesleges kattintások nélkül.

Érdemes lenne megfontolni a szolgáltatások bővítését is: több tartalom, többféle formában! Csak néhány példát megemlítve:

- a már most megjelenő kevés gazdasági információ mellett több hírt lehetne szolgáltatni, például RSS csatornán keresztül is;
- a céginformációk mellett a cégek számára lényeges jogszabályokat is közzé lehetne tenni kereshető formában: munkajog, társasági jog, adójog stb.;
- a céginformációkat több nyelven is elérhetővé lehetne tenni egy többnyelvű felületen keresz-

tül, hiszen nem csak magyar cégek érdeklődhetnek magyar cégek iránt.

Megőrizve a könnyen kezelhetőséget, egy helyen még több szolgáltatást nyújtva bizonyosan növekedni fog a CégTaláló látogatottsága, mely – üzleti célú tartalomszolgáltatásról lévén szó – az ügyfelek számának növekedését is jelenti.

Részletes értékelés

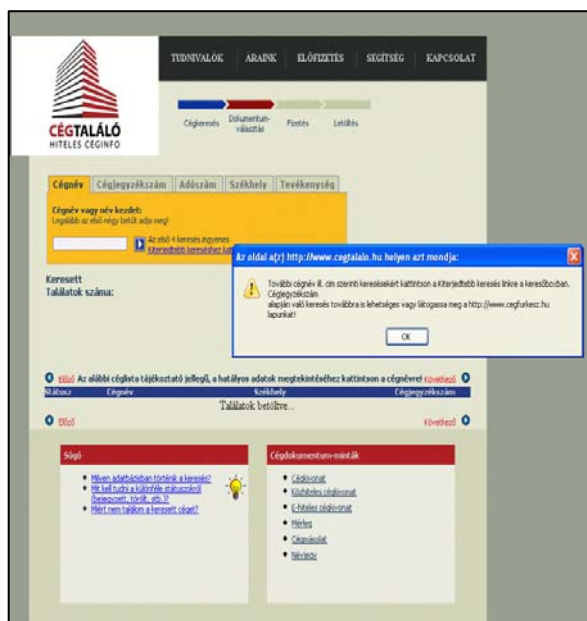
Felület, használhatóság, segítség

- A CégTaláló honlapja – hasonlóan a VoxInfo Kft. többi honlapjához – lényegre törő, könnyen kezelhető felületet kínál a látogatóknak. A háttérszín kellemes, és összességében egyáltalán nem hat zsúfoltnak az elrendezés.
- A keresett céginformációk megszerzését súgó segíti, a felhasználó egyáltalán nincs egyedül, ugyanakkor nem is toladó a segítségnyújtás.
- A „Gyakori kérdések” és a „Tudnivalók” menüpont alatt is érhető tájékoztatást nyújtanak a honlap szerkesztői a keresőknek, és pontosan feltüntették az árlistát és a fizetési módokat is.
- Sajnos a betűméretek növelésére sehol sincs lehetőség, és egyáltalán nem készült akadálymentes verzió, ami nagy hiányosságnak tekinthető.
- A magyaron kívül más nyelven nem érhető el a céginformációk, pedig ma már az Európai Unióban nem csak hazai érdeklődésre tarthatnak számot a magyar cégekről elérhető adatok.
- A VoxInfo várja a felhasználók visszajelzéseit, külön felület áll rendelkezésre a vélemények, segítő tanácsok közzlésére a „Mondja el véleményét” menüpont alatt.
- A VoxInfo Kft. ugyanazt a szolgáltatását több felülettel kínálja, amelyek között az átjárás legalábbis érdekesnek mondható. A www.cegkivonat.com oldalon „Társoldalak” címszó alatt található hivatkozás a többi VoxInfo-honlapra, hasonlóan például a www.cegbirosag.com oldalhoz, ugyanakkor a www.cegtalalo.hu oldalon már nincs ilyen címszó, nincsenek ugrópontok.

Kereső funkciók, találatok

- A CégTaláló honlapján öt kis keresőablakocskával lehet kiválasztani a cégeket információkéréshez. Cégnévre, cégjegyzékszámra, adószámra, székhelyre és tevékenységi körre lehet keresni. A cégnév és cégjegyzékszám kivételével a többi három kereséshez már a VoxInfo más-más oldalára kell ugrani a felhasználónak, itt ugyanis azok alapján nem lehet keresni.

- A CégTaláló oldalán a keresés a tájékoztató szerint (tapasztalataim ezt megerősítik) csak a következő esetekben díjmentes: az első 4 keresés 10 találatig; a dokumentum letöltését követően újabb 4 keresés, valamint a cégjegyzékszám szerinti keresés.
- Ha a keresés már nem díjmentes, olyan üzenet jelenik meg külön ablakban, hogy kattintsunk a „Kiterjedt keresésre” (itt lehet olvasni a díjakról), vagy látogassunk el a cegfurkesz.hu oldalra. Tapasztalataim szerint ugyanez az üzenet jelenik meg akkor is, ha egyáltalán nincs találat a keresésre (13. ábra).

13. ábra Amikor már fizetni kell a keresésért vagy nincs találat, ugyanaz az üzenet jelenik meg

- A keresőszónak a cégnév mezőben pontosnak kell lennie: ékezet nélkül, illetve pontatlan beírással nem kapunk találatot, azaz a készítő a keresőmotor fejlesztésével nem segítik a felhasználókat ezen a ponton.
- Érdekes, hogy a cegfurkesz.hu oldalon olyan keresésre is lehet találatot kapni, ami a cegtalalo.hu oldalon nem jelenik meg, illetve mintha a cegfurkesz.hu oldalon a keresés nem lenne korlátozva, díjhoz kötve.
- Hosszú találati listát nem tudtam előcsalni, de a tájékoztató alapján valószínűsítem, hogy csak tíz találat jelenne meg.
- A cég státusza mező jelentése nem egészen világos. A *működő cég*, *törölt cég* és *egyéb státusz* értékek nem mondanak sokat, sőt, egy hitelező számára szinte használhatatlanok. A *végel-*

számolás alatti, csődeljárás alatti stb. státuszokat kellene feltüntetni itt.

- A *cegfurkesz.hu* oldalon, amely tapasztalataim szerint sokkal alkalmasabb a cégnév alapján történő keresésre, a vállalkozások székhelyét a GoogleMaps segítségével térképen is megjelenítheti az érdeklődő. A CégTaláló honlapján ilyen vagy hasonló plusz szolgáltatás nem fedezhető fel. Figyelembe véve a fentieket is, a VoxInfo szolgáltatásai nemcsak hogy több honlapon érhetőek el, de nem is egységes színvonalúak.
- A találatok, és maga a keresőfelület is kizárólag magyarul olvashatók, noha egy ilyen szolgáltatás nem csupán magyar partnerekre számíthat.

Tartalom, minőség

- A CégTaláló mint a VoxInfo Kft. egyik szolgáltatása, az *Igazságügyi és Rendészeti Minisztériummal* együttműködve a magyar cégekről szolgáltat naprakész információkat, illetve mindezeket hitelesített dokumentumok formájában nyújtja is. Bár üzleti célú szolgáltatásról van szó, a cégszűrés közötti keresés – korlátozottan – bárki számára ingyenesen hozzáférhető.
- A honlapon reklámok nem jelennek meg, de a *Napi Online* magazinnal együttműködésben friss gazdasági híreket is olvashat a látogató.
- A meglévő tartalom bővüléséről, a szerkesztők jövőbeli elképzeléseiről semmit sem lehet olvasni, pedig érdemes lenne elgondolkodni a szolgáltatások bővítésén. Új tartalmak és szolgáltatások jelenhetnének meg a CégTaláló oldalain. Gazdasági társaságok számára érdekes jogszabályokat lehetne szolgáltatni, vagy akár ingatlannyilvántartásban lehetne keresési lehetőséget kialakítani. Az ügyfelek körét nemcsak új szolgáltatásokkal lehet növelni, hanem a meglévő funkciók minőségi javításával is, például még több

aktuális hír közzétételével, esetleg friss árfolyamokkal.

- A jelenleg több honlapon szétszórt tartalmakat egységesíteni kellene, hiszen feleslegesen kényszerül a használó a honlapok között váltásra, lépkedésre.
- A honlapon egy már idejét múlt közlemény olvasható, amely szerint a CIB és az IEB egyesülése miatt január 2-án a bankkártyás fizetés szünetel. Meglepő e rég lejárt közlemény szerepeltetése, hiszen a pontos, naprakész (sőt: „percre kész”) tájékoztatást kellene sugallni a *cegtalalo.hu*-n.

Beérkezett: 2008. I. 13-án

Drótos László

az Országos Széchényi Könyvtár Magyar Elektronikus Könyvtár Osztályán főkönyvtáros. A Magyar Elektronikus Könyvtárért Egyesület elnökségi tagja.
E-mail: mekdl@iif.hu

Kőrös Kata

az ELTE BTK negyedéves informatikus könyvtáros szakos hallgatója.
E-mail: koroskata@gmail.com

Somogyi Tamás

rendszertervező informatikus.
E-mail: somogyit@freemail.hu